

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z FIZYKI – Agata Orłoś

WSTĘP

Ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia ma na celu :

- bieżące i systematyczne obserwowanie postępów ucznia w nauce;
- pobudzanie rozwoju umysłowego ucznia, jego uzdolnień i zainteresowań; · uświadamianie uczniowi stopnia opanowania wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania oraz ewentualnych braków w tym zakresie;
- wdrażanie ucznia do systematycznej pracy samokontroli i samooceny;
- ukierunkowywanie samodzielnej pracy ucznia;
- korygowanie organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczyciela;
- okresowe (roczne) podsumowanie wiadomości i umiejętności oraz określanie na tej podstawie stopnia opanowania przez ucznia materiału programowego przewidzianego na dany okres (rok szkolny).

Oceny są jawne i umotywowane. Dokonywane systematycznie, w różnych formach, na każdej lekcji. Ocena okresowa i roczna, określają ogólny poziom wiadomości i umiejętności ucznia przewidzianych w programie nauczania na dany okres (rok szkolny).

Przy ustalaniu stopnia bierze się pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia ,oraz obniża się wymagania w zakresie wiedzy i umiejętności stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe uniemożliwiające sprostanie niektórym wymaganiom programowym.(np. dysleksja).

WYMAGANIA PROGRAMOWE ORAZ OGÓLNE KRYTERIA USTALANIA OCEN Z FIZYKI NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Wymagania: konieczne, podstawowe, rozszerzające, dopełniające, wykraczające
Stopnie: dopuszczający, dostateczny, dobry, bardzo dobry, celujący

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne

Wymagania konieczne (dotyczą zapamiętania wiadomości). Uczeń jest w stanie zapamiętać i przypomnieć sobie treści podstawowych praw fizyki, podstawowych wielkości fizycznych, najważniejszych zjawisk fizycznych. Potrafi rozwiązywać (przy pomocy nauczyciela) proste zadania teoretyczne i praktyczne. Zdobyte wiadomości i umiejętności są niezbędne do dalszego kontynuowania nauki fizyki i przydatne w życiu codziennym.

Wymagania konieczne obejmują treści programowe:

- najbardziej przystępne
- najczęściej stosowane
- możliwie praktyczne

Stopień dopuszczający uzyskuje uczeń, który:

ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową ale braki te nie przekreślają możliwości uzyskania przez ucznia podstawowej wiedzy z danego przedmiotu w ciągu dalszej nauki, czyli

1. zna treść podstawowych praw fizyki, definicje odpowiednich wielkości fizycznych, potrafi wybrać właściwe prawa i wzory z przedstawionego zestawu, potrafi przygotować tablice wzorów z przerobionego materiału,
2. rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielki stopniu trudności; odczytywanie wartości z wykresów, umie sporządzić wykres na podstawie tabeli, potrafi zapisać wzorem prawa lub definicje, obliczyć wartość definiowanych wielkości, wyprowadza jednostki.
3. zna przykłady stosowania praw fizyki w życiu codziennym.

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe

Wymagania podstawowe (dotyczą zrozumienia wiadomości). Uczeń potrafi przy niewielkiej pomocy nauczyciela: wyjaśnić, od czego zależą podstawowe wielkości fizyczne takie jak np. gęstość, praca, rezystancja itp., zna jednostki tych wielkości, zna i potrafi wyjaśnić poznane prawa fizyki oraz umie je potwierdzić odpowiednimi, prostymi eksperymentami.

Wymagania podstawowe obejmują treści:

- przystępne, proste, uniwersalne,
- niezbędne do dalszej nauki fizyki,
- użyteczne praktycznie dla ucznia.

Stopień dostateczny uzyskuje uczeń, który:

1. opanował wiadomości i umiejętności określone podstawą programową na podstawie wymagań minimum programowego,
2. posiada umiejętności określone na ocenę dopuszczającą, oraz
3. rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności, interpretuje wzory i prawa fizyczne {odtwórczo}, przekształca wzory, opisuje zjawisko posługując się odpowiednią terminologią, z wykresu oblicza wielkości fizyczne i wyznacza ich zmiany, interpretuje wykres.

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające

Wymagania rozszerzające (dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych). Uczeń posługuje się wiadomościami, które są rozszerzone w stosunku do wymagań podstawowych, uczeń potrafi samodzielnie rozwiązywać typowe zadania teoretyczne i praktyczne, korzysta przy tym ze słowników, tablic i innych pomocy naukowych.

Wymagania rozszerzające obejmują treści:

- zwiększonym stopniu trudności, rozszerzone
- przydatne, do stosowania fizyki,
- użyteczne praktycznie ogólnie

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

1. nie opanował w pełni wiadomości określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w minimum programowym,
2. posiada umiejętności określone na ocenę dostateczny oraz

3. poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje (wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne: korzystając z wykresu potrafi przedstawić występujące zależności w innym układzie współrzędnych, w obrębie danego działu posiada umiejętność powiązania różnych praw zjawisk i zasad do zadań rachunkowych i problemów teoretycznych, potrafi przeprowadzić samodzielnie doświadczenie stosując właściwe przyrządy i metody pomiarowe.

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające

Wymagania. dopełniające (dotyczą stosowania wiadomości i umiejętności w sytuacjach problemowych). Uczeń stosuje wiadomości i umiejętności do: np. przeprowadzania szczegółowej analizy procesów fizycznych, projektowania doświadczeń potwierdzających prawa fizyczne, rozwiązywaniu złożonych zadań rachunkowych (wyprowadzanie wzorów, analiza wyników)

Wymagania dopełniające obejmują treści:

- znacznym stopniu trudności,
- stosowane specjalistycznie

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który

1. opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności określony programem nauczania w danej klasie,
2. posiada umiejętności określone na ocenę dobry, oraz
3. sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami z różnych działów fizyki, logicznie je łączy, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów łączących różne działy fizyki
4. swobodnie stosuje terminologię fizyczną,
5. potrafi zaprojektować doświadczenie, przeprowadzić analizę wyników.

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania wykraczające

Wymagania wykraczające obejmują wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania w danej klasie. Uczeń inicjuje akcje wykraczające poza ramy programowe, sporządza z własnej inicjatywy materiały pomocne przy realizacji lekcji, posługuje się bogatym słownictwem fachowym, pełni funkcję asystenta nauczyciela, osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikuje się do finałów na szczeblu wojewódzkim lub krajowym. Spełnienie tych wymagań, uzależnione od spełnienia wymagań dopełniających ocenia się na stopień celujący.

Wymagania wykraczające obejmują treści:

- wykraczające poza program nauczania,
- naukowe,
- specjalistyczne,
- złożonym, znacznym stopniu trudności.

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

1. posiada umiejętności określone na ocenę bardzo dobry, a także
2. posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania danej klasy,
3. samodzielnie zdobywa wiedzę z różnych źródeł,

4. rozwija zainteresowania fizyką,
5. biegle rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne, przedstawia oryginalne sposoby rozwiązania, samodzielnie rozwiązuje zadania wykraczające poza program nauczania klasy,
6. samodzielnie planuje eksperymenty, przeprowadza je, analizuje wyniki i przeprowadza rachunek błędów,
7. formułuje hipotezy i weryfikuje je jakościowo i ilościowo,
8. osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach z fizyki i astronomii,
9. bierze udział w wykładach z fizyki organizowanych przez wyższe uczelnie.
10. popularyzuje fizykę i astronomię przygotowując odczyty, doświadczenia,
11. pomaga przy szkolnych konkursach fizycznym i astronomicznym.

UWAGA!

Stopień niedostateczny uzyskuje uczeń, który nie spełnił poziomu wymagań koniecznych, czyli:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela,
- nie zna podstawowych praw, pojęć i wielkości fizycznych.

Sposoby informowania uczniów o wymaganiach

Uczniowie zapoznają się z zasadami systemu wymagań na poszczególne stopnie na początku nauki przedmiotu.

Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów

Narzędzia sprawdzania wiedzy i umiejętności:

Sprawdzanie wiedzy i umiejętności ucznia odbywa się następującymi metodami:

- kartkówki z bieżącego materiału,
- ustne odpowiedzi, .
- pisemne sprawdziany po zamkniętej partii materiału, · sprawdziany diagnozujące,
- ćwiczenia praktyczne (doświadczenie uczniowskie, praca grupowa, zadanie),
- prace domowe,
- opracowanie referatu na zadany temat,
- dłuższe projekty grupowe lub indywidualne,
- praca i aktywność na lekcji.

Sprawdzaniu podlegają umiejętności i wiedza w szczególności:

- Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i metod niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu.
- Wyszukiwanie i stosowanie informacji.
- Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności.
- Łączenie wiedzy teoretycznej z umiejętnościami praktycznymi podczas rozwiązywania problemów.

- Współpraca i komunikowanie się w grupie (przekazywanie informacji, formułowanie pytań, organizacja pracy).

Prace pisemne

- Sprawdziany -15 min obejmujące ostatnio przerabianą tematykę tzw. kartkówka, zakres trzy ostatnie lekcje, lub jedno z zadanych do domu kilku zadań. (nie muszą być wcześniej zapowiadane a ich wyniki nie podlegają poprawianiu)
- Sprawdzian wiadomości i umiejętności po zakończeniu całego działu, poprzedzony najczęściej lekcją powtórzeniową (czas trwania sprawdzianu 45 minut). Informacja o sprawdzianie zapisana jest tydzień wcześniej w dzienniku. Jeśli uczeń był nieobecny jest go zobowiązany napisać w terminie późniejszym po uzgodnieniu z nauczycielem. Uczeń ma możliwość poprawy każdej oceny ze sprawdzianu, zwłaszcza niedostatecznej. Termin poprawy do tygodnia po otrzymaniu sprawdzonej pracy. Punktacja i skala ocen (dotyczy kartkówek i sprawdzianów):
 - 100%-91% bdb
 - 90%-71% db
 - 70%-50% dst
 - 49%-31% dop
 - 30%-0% ndst
- Prace pisemne są jawne dla uczniów i ich rodziców do wglądu u nauczyciela.

Odpowiedź ustna (odpytywanie ucznia).

1. Podstawą oceny za odpowiedź ustną stanowi pełna i samodzielna odpowiedź ucznia na pytanie wg ustalonych wymagań programowych na odpowiednią ocenę , zakres ostatnia lub 3 ostatnie jednostki lekcyjne
2. By ucznia zdopingować do systematycznej pracy i brania aktywnego udziału w lekcji stosuje się ocenę z aktywności według następującego systemu:

+++++ bdb
 ++++- db
 +++-- dst
 ++--- dop
 +---- ndst

3. Wygłoszenie przygotowanego referatu.

Praca i aktywność uczniów na lekcji

Oceniane jest samodzielne zgłaszanie się ucznia do:

1. merytorycznej dyskusji nad tematem lekcji,
2. formułowania poprawnych wniosków, pytań, problemów itp.,
3. redagowanie zapisu do zeszytu {notatki},
4. rozwiązania przy tablicy zadania rachunkowego, problemowego,
5. projektowania doświadczeń,
6. stawiania hipotez,
7. zauważenie błędu,
8. poprawienie odpowiedzi.

Praca uczniów w domu

1. wykonywanie zadań domowych (jeśli uczeń nie podjął prób wykonania zadania domowego w zeszycie lub brudnopisie otrzymuje ocenę niedostateczną)
2. wykonywanie pomocy naukowych
3. przygotowanie referatów
4. ciekawych doświadczeń
5. wykonywanie dodatkowych zadań
6. udział w konkursach
7. praca w zespole pomocy w nauce

Ocena zeszytu przedmiotowego (dotyczy zwłaszcza uczniów klas gimnazjum)

Oceniając zeszyt przedmiotowy zwracam uwagę na:

1. poprawność merytoryczną zapisanych treści,
2. zakres prowadzonych notatek,
3. estetykę,
4. notatki własne ucznia,
5. notatki uzupełniające temat lekcji a wykraczające poza program nauczania,
6. wykorzystanie źródeł.

Sposoby informowania o osiągnięciach uczniów z fizyki

Ocena ustalona wg wymagań programowych z fizyki spełnia funkcję:

informacyjną - uczeń wie, czego nie opanował, zaś nauczyciel wie, co sprawia uczniowi trudności (lepszą informacją dla rodziców).

wychowawczą - ocena jest w "miarę" adekwatna do stanu wiedzy ucznia i umożliwia mu samoocenę (może pomóc w ocenianiu dziecka przez rodziców).

1. Ocena jest jawna i umotywowana
2. W dzienniku opisuję każdą ocenę z fizyki zaznaczając jakiej partii materiału lub jakiego zagadnienia ona dotyczy, wtedy nauczyciel lub wychowawca mając dziennik w każdej chwili może udzielić stosownej informacji rodzicom
3. Na wywiadówkach i konsultacjach informuję rodziców lub opiekunów o wynikach udzielając, w razie potrzeby, pochwały, zaś indywidualnie omawiamy braki i sposoby ich uzupełnienia.
4. W razie potrzeby częstszej kontroli postępów ucznia, ustala się kontakty indywidualne z rodzicami, stosuje się także zapisy ocen z odpowiedzi ustnych do zeszytu przedmiotowego.
5. 7 dni przed klasyfikacją uczeń ma wystawioną w dzienniku ołówkiem proponowaną ocenę (w przypadku zagrożenia oceną niedostateczną 30 dni)
6. Przy wystawianiu oceny półrocznej lub końcoworocznej bierze się pod uwagę postępy ucznia w nauce, jego wkład pracy i możliwości.